

[Arne Bjerregaard]

re makker. Men det er selvfølgelig ikke min sag, det må være andres sag.

Flygaard (DR):

Den foreliggende betænkning har været gjort til genstand for en forhandling i retsforbundets folketingsgruppe. Vi finder nok, at de synspunkter, der har været gjort gældende omkring det, at man ikke skal have en lov med tilbagevirkende kraft, også bør være gældende her, og derfor vil vi begære fornyet udvalgsbehandling. Vi mener, at lovforslaget skal undergå en mindre ændring derhen, at vi efter formuleringen: »som finder sted efter den 31. december 1979«, skal tilføje: »eller som der senest den 21. december 1979 er indgået bindende aftale om«.

Så skal jeg i øvrigt meddele, at vi ikke kan stemme for det af hr. Glistrup og hr. Erlandsson stillede ændringsforslag.

Ministeren for skatter og afgifter (Hjortnæs):

Jeg skal kun sige, at jeg på regeringens vegne skal afvise det ændringsforslag, som fremskridtspartiet har stillet. Praktiske grunde taler klart imod dette ændringsforslag, og det åbner også op for en betydelig risiko for omgåelse.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslaget
forkastedes, idet 72 stemte for, 97 imod.

Lovforslagets tekst
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Anden behandling af:

Forslag til lov om grundskyld til staten af landbrugsejendomme.

(Lovforslag nr. L 67. Fremsat 4/12 79. Første behandling 7/12 79. Betænkning 17/12 79).

Der var stillet 6 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Forhandling

Ivar Hansen (V):

Ændringsforslag nr. 1, der er stillet af hr. Flygaard, vil vi selvfølgelig stemme imod. Retsforbundet benytter jo her en lejlighed til, synes jeg, på en oven i købet temmelig malplaceret måde og et malplaceret tidspunkt at lufte partiets helt specielle ideologi på dette område. Der er vel ikke flertal for ændringsforslaget nu, men med regeringens holdning skal man ikke undre sig. Måske kan retsforbundet ved næste korsvej i større omfang og på endnu mere skadelig måde hente støtte hos socialdemokratiet til sine grundskyldstanker.

Men spørgsmålet er nu: vil retsforbundet virkelig bruge en dybt alvorlig økonomisk situation i dansk landbrug til at stemme for statsgrundskyld alene for princippet skyld, når resultatet bliver endnu en øget omkostning for et økonomisk stærkt betrængt erhverv? Det synes jeg der er grund til at spørge retsforbundet om.

Til de af ministeren stillede ændringsforslag vil vi undlade at stemme. Vi vil selvfølgelig ikke forhindre vedtagelsen af ændringsforslag, der mindsker skaden, men vi vil på den anden side markere, at vi ikke ønsker at tage del i denne sag.

Fremskridtspartiets ændringsforslag vil vi stemme imod.

Det radikale venstre vil redegøre for sin stilling i salen, fremgår det af betænkningen. Jeg ved ikke, om det radikale venstre er kommet i tvivl eller hvordan. Jeg synes jo, at partiets ordfører var ganske klar i sin stilling ved lovforslagets første behandling. Jeg vil her blot sige, at jeg håber da, vi kan regne

[Ivar Hansen]

med, at det radikale venstre fortsat er indstillet på at stemme imod dette lovforslag.

Så skal jeg i øvrigt henvise til de bemærkninger, som venstre sammen med det konservative folkeparti har fremsat i lovforslagets betænkning, og blot tilføje, at jeg synes, udvalgsarbejdet til fulde har bevist rigtigheden af, hvad jeg sagde ved første behandling på venstres vegne, nemlig at forslaget har en række skadelige virkninger, og at det ikke har nogen sammenhæng overhovedet med en økonomisk kriseløsning til gavn for samfundskonomen.

Hagen Hagensen (KF):

Lovforslagets titel er »Forslag til lov om grundskyld til staten af landbrugsejendomme«. Uanset de to sidste ord, som jo er en del af lovforslagets identitet, stiller retsforbundet under nr. 1 et ændringsforslag, der rækker langt, langt videre, end lovforslagets titel gør. Retsforbundet vil have alle ejendomme, der ikke er fritaget for vurdering, til at svare statsgrundskyld med 11 promille. Jeg finder det betænkeligt, at man overhovedet kan behandle et så vidtgående ændringsforslag i forbindelse med det lovforslag, der er fremsat af regeringen.

Må jeg i øvrigt om de af ministeren for skatter og afgifter stillede ændringsforslag sige, at vi på linje med, hvad venstres ordfører lige har givet til kende for sit parti, vil undlade at stemme, idet vi på ingen måde vil have lod eller del i det, der foregår her. Vi går ud fra, at ministeren har stillet sit ændringsforslag, fordi han alligevel har fået kolde fødder over for de 11 promille og hellere vil have de 7 promille, og det er da sådan set i orden, at man er nået til det for hans vedkommende, men vi vil ikke på nogen måde være med til at indføre en særskat på en ganske enkelt branche, der i øvrigt er betrængt nok.

Det af fremskridtspartiet under nr. 3 stillede ændringsforslag vil vi stemme imod.

I øvrigt kan jeg henvise til, hvad vi har sagt i betænkningen, og hvad mit partis ordfører sagde ved første behandling, men jeg må dog alligevel tage frem, at den deputation, der gav møde for os i udvalget, bestående af De samvirkende danske Landboforeninger, Danske Husmandsforeninger og Landbrugsrådet, klart summerede det op på

den måde, at hvis man gør det, man prøver på at komme igennem med her, vil investeringen høre op, produktionen stagnere, beskæftigelsen gå ned og valutaindtjeningen blive mindre. Er det det, man vil? Jeg troede, det var meningen, at vi skulle have mere beskæftigelse, jeg troede, det var meningen, vi skulle prøve på at tjene flere penge hjem til landet, og jeg troede også på, at det var meningen, vi skulle have et produktionsapparat, der var i orden, og som jo i øvrigt også giver beskæftigelse. Det vil man altså ikke, hvis man vil have dette igennem, og så må vi bare for vort vedkommende klart sige fra.

Landbruget er et lavtlønsområde, vel mere end noget andet herhjemme, og alligevel kommer man her og vil pålægge det en ekstra byrde. Jeg spørger bare, hvordan det vil stille sig i forhold til det, man i øvrigt ønsker gennemført med garantilønnen. Hvordan skal det blive for den, der arbejder fra tidlig morgen til sen aften i landbruget? Men det ved man måske slet ikke at de gør, og man ved måske slet ikke, hvor lavt lønnede de er. Det bilagsmateriale, vi har fået i udvalget, viser det klart. Det kan vel ikke være gået hen over hovedet på regeringen.

Ove Jensen (FP):

Lovforslaget om en ny statsgrundskyld på landbrugsejendomme er uden diskussion det mest uretfærdige og samfundsskadelige af samtlige skatteforslag i helhedspakken. Forslaget er uretfærdigt, fordi alle oplysninger tydeligt viser, at landmændene er den befolkningsgruppe, der i forvejen har den laveste indkomst. Der er kommet forskellige tal frem om landmændenes indkomster under udvalgsbehandlingen, men det kan i hvert fald fastslås, at de hårdt arbejdende landmænds indkomster i gennemsnit ligger under, hvad der udbetales til en arbejdsløs, der modtager dagpenge.

Det kan også fastslås, at regeringen og måske et flertal her i folketinget yderligere vil nedsætte denne lave indkomst med den nye urimelige særskat, som vi her behandler.

Da regeringen fremsatte forslaget sammen med den første helhedsløsning, lagde statsministeren stor vægt på, at forslagene skulle betragtes som en helhed til afhjælpning af balanceproblemerne i dansk økonomi, og at formålet var at foretage en afdæmpning af

[Ove Jensen]

indkomstudviklingen for alle grupper i samfundet. Da landmændene som før nævnt er den befolkningsgruppe, der har den laveste indtjening, var der heller ikke ved fremsættelsen nogen som helst saglig begrundelse for forslaget. Der er da også kommet kraftige reaktioner fra landbruget, og hvis ikke regeringen kommer til fornuft og trækker forslaget tilbage, er der tydelige tegn på, at landmændene nu ikke længere vil finde sig i flere urimeligheder, og det kan blive svært at styre udviklingen med den berettigede harme, der er i landbruget.

Men efter at regeringen nu har opgivet at dæmpe indkomstudviklingen for alle andre grupper i samfundet, er der da overhovedet ikke nogen som helst saglig begrundelse for at opretholde dette forslag. Hvis det virkelig viser sig, at der er et flertal, der vil vedtage forslaget, vil resultatet være, at den befolkningsgruppe, der i forvejen har den laveste indtjening, bliver den eneste, der skal gå yderligere ned i løn ved en gennemførelse af det, der nu er tilbage af helhedsplanen.

Det er simpelt hen for groft, det vil landmændene ikke finde sig i, og det er fuldt forståeligt.

Udvalgsarbejdet har også vist, at de beregninger, som regeringen har foretaget af devalueringsevnen på 800 mill. kr. for landbruget, slet ikke kan holde. Landbrugets organisationer har over for udvalget oplyst, at devalueringen af det engelske grønne pund og den italienske grønne lire giver anledning til et direkte eksporttab, der på årsbasis kan beregnes til 360 mill. kr. Organisationerne har også oplyst, at det samlede tab på landbrugets udenlandske finanslån ved devalueringen bliver 350 mill. kr. Det vil altså sige, at der efter disse beregninger skal trækkes over 700 mill. kr. fra de 800 mill. kr., som regeringen har opgjort devalueringsevnen til.

Landbruget har altså knap 100 mill. kr. tilbage til at betale de andre skatter med, som også bliver pålagt dem ved helhedsløsningen, og alene stigningen i formueskatten vil koste landbruget 400 mill. kr.

Forslaget er også samfundsskadeligt, fordi det vil få en stærkt negativ virkning på investeringerne i landbruget. Det betyder, at f. eks. tusinder af bygningshåndværkere og maskinarbejdere kastes ud i arbejdsløshed, og de forøgede udgifter til arbejdsløshedsunder-

støttelser vil langt overstige det provenu, som særskatten vil indbringe.

Derfor er det også en meget dårlig forretning for samfundet at vedtage dette forslag.

For at afbøde de værste virkninger af forslaget har fremskridtspartiet stillet ændringsforslag nr. 3 om, at grundskylden ikke kan overstige 10 pct. af ejerens skattepligtige indkomst for indkomståret 1979.

Ifølge ændringsforslag nr. 2 nedsættes promillen fra 11 til 7, og da det er en lettelse, vil vi stemme for dette ændringsforslag. Men der skal ikke være nogen som helst tvivl om, at fremskridtspartiet er modstander af statsgrundskylden, og at vi vil stemme imod forslaget ved tredje behandling.

Aase Olesen (RV):

Ved førstebehandling af dette lovforslag fremsatte jeg den antagelse, at forslaget om at lægge en midlertidig særskat på landbrugsjord måtte være udtryk for, at regeringen havde været i tidnød.

Jeg havde en formodning om, at når vi fik gennemarbejdet dette forslag, ville regeringen indse, at det ikke er en rimelig og fair måde at behandle et helt erhverv på.

Ministeren for skatter og afgifter gav mig da også det svar – jeg citerer fra førstebehandlingens sp. 1950:

»Jeg tror, det er fuldstændig korrekt, når fru Aase Olesen siger, at det er et meget nuanceret billede, der tegner sig inden for dansk landbrug. Det er nogle meget forskelligartede forhold, der gælder for de enkelte landmænd«.

Jeg havde håbet, at det var udtryk for, at regeringen var villig til at finde en mindre urimelig form for inddragelse af devalueringsevnen end en ensartet statsgrundskyld.

Vi forstår til fulde vanskelighederne med at finde en retfærdig løsning, men jeg vil gerne spørge ministeren, om disse vanskeligheder ikke først og fremmest er begrundet i, at der ikke i den store stak af udvalgsrapporter, vi har fået, med tal og beregninger findes det materiale, som kan begrunde et forslag som dette. Er ministeren ikke enig med os i, at den samlede pakke minus grundskylden i sig selv inddrager den gevinst, som devalueringen vil betyde? De brugstyper og -størrelser, som får en mindre gevinst – og her er skøn-

[Aase Olesen]

net endda højst usikkert – er netop den type landbrug af mellemstørrelsen og med animalsk produktion, som er relativt hårdest kørende i årene efter 1973. Jeg vil gerne have et svar fra ministeren på dette spørgsmål.

Det radikale venstre har fra begyndelsen fremhævet, at hvis det kunne godtgøres om et års tid, at landbruget klart har fået større indkomstfremgang end andre grupper som resultat af den samlede pakke, var det også rimeligt, at landbruget skulle bære sin del af byrderne.

Regeringen har i forhandlingerne med det radikale venstre stadig fremhævet vanskelighederne ved at differentiere en eventuel byrde på landbruget. Derfor har det været inde i overvejelserne at nedsætte grundskyldpromillen til 6–7.

Jeg vil gerne her understrege, at da dette kom på tale, var udgangspunktet den stramme indkomstpolitik og forslaget om, at industrien skulle bidrage til helhedsplanerne med en obligatorisk overskudsdeling.

Disse forudsætninger er i dag væk. Lønindgrebet er nu svækket, og det er alene regeringens ansvar. Dermed er devalueringsgevinsten yderligere udhulet, inflationen får igen fart på, og landbruget har som bekendt hverken mindstelønninger, pristalsregulering eller taktregulering for det arbejde, der udføres af den selvstændige landmand.

I den sidste fase af forhandlingerne har det radikale venstre gentagne gange anbefalet regeringen at forhandle med landbruget og indgå en aftale om at holde hjemmemarkedspriserne 5 pct. under eksportpriserne. Dette ville betyde en reduktion af landbrugets indtjening på årsbasis, og det ville først og fremmest betyde 5 pct. lavere fødevarerpriser til gavn for prisudviklingen og forbrugerne.

Dette forslag er i overensstemmelse med landbrugsorganisationernes eget ønske, og det er simpelt hen ufatteligt for os, at socialdemokratiet, der gik til valg på nødvendigheden af forståelse hos organisationerne for de indgreb, de samme organisationers medlemmer skulle udsættes for, ikke griber dette forslag med kyshånd.

Jeg skal derfor i dag gentage det radikale venstres opfordring til regeringen om at optage forhandlinger med landbruget om en løsning og lade forslaget om statsgrundskylden hvile, til man kender resultatet af sådanne forhandlinger.

Vi er fuldt ud klar over, at den foreslåede løsning ikke er uden problemer, men vi opfordrer regeringen til at overvinde vanskelighederne. Det må kunne lade sig gøre.

Vi nægter at tro, at EF vil hindre os i at gennemføre en så fornuftig ordning som den her skitserede, hvis alle parter var enige om den herhjemme.

Af det foregående vil fremgå, at vi naturligvis kan stemme for ministerens ændringsforslag og imod forslagene fra retsforbundet og fremskridtspartiet.

Specielt om retsforbundets ændringsforslag vil jeg sige, at det efter vor opfattelse ikke er en god idé at lovgive gennem ændringsforslag til et lovforslag som dette. Vi fik ved førstebehandlingen løfte om, at regeringen i denne samling ville fremsætte lovforslag om indgreb mod jordprisstigningerne, og det synes jeg at både vi og retsforbundet kan være tilfredse med.

Endelig ønsker jeg fra denne talerstol på det radikale venstres vegne at advare organisationer af enhver art mod demonstrationer, der går ud over tredjemand. Det står enhver frit for at demonstrere, men man skal gøre sig klart, at samfundsskadelige aktioner og trusler altid har den modsatte virkning af den ønskede.

Vi håber endnu, at regeringen vil komme til fornuft inden på fredag, og ikke som følge af demonstrationer og trusler, men som følge af en omhyggelig vurdering af, hvad der er ret og rimeligt.

Det radikale venstre vil redegøre for sin stilling til lovforslaget som helhed ved tredje behandling.

Bollmann (CD):

Dette lovforslag har nok været et af julepakkens værste. Det har i hvert fald givet reaktioner ude omkring af et omfang, som regeringen vel ikke engang selv havde regnet med.

At en sådan særskat fremkalder stor utilfredshed, forstår CD udmærket. Der er tale om en ny grundskyld for et erhverv, som jo også rammes af flere andre af lovene her i julepakken, f. eks. formueskatten. Vores holdning hertil er lige så klar, som den altid har været. Vi vil have afskaffet al eksisterende grundskyld, og vi vil selvfølgelig ikke have ny grundskyld. Vi finder det urimeligt at

[Bollmann]

indføre en sådan, når det klart er dokumenteret, at gennemsnitslandmandens indtægt langt fra når op på garantilønnen.

Derfor skal jeg også sige, at vi naturligvis stemmer mod retsforbundets ændringsforslag. Vi kan stemme for regeringens ændringsforslag om en nedsættelse fra 11 til 7 promille, fordi vi naturligvis hellere ser en promille på 7 end på 11. Vi stemmer også for fremskridtspartiets forslag, der mildner virkningerne.

Nu har vi jo under udvalgsbehandlingen fået dokumentation for, at den såkaldte devalueringsevinst ikke er så stor som af regeringen påstået. Den er heller ikke på de 250 mill. kr., som ændringsforslaget indebærer. Jeg vil derfor meget gerne deltage i den indtrængende appel, som er rettet til regeringen fra flere partier, om at tage forslaget af bordet.

Jeg skal ikke give mig af med at spå om forskellige flertal om enkelte forslag i disse dage, men jeg vil gerne understrege, for at der ikke skal være nogen som helst tvivl, at CD stemmer imod lovforslaget ved tredje behandling.

Wilhelm (VS):

Da mit partis skattepolitiske ordfører, hr. Waldorff, med den arbejdstilrettelæggelse, man har her i huset, er nødt til at rokere nogle børn, skal jeg på VS' vegne kort kommentere dette forslag og ændringsforslagene.

Det, der bliver resultatet efter ministerens ændringsforslag, er jo, at man end ikke vil neutralisere devalueringsevinsten for landbruget, hvor alle andre – undtagen selvfølgelig andre eksportører end lige landbrugserhvervet – har fået et smæk. Det skal ikke betale for devalueringen ligesom alle andre, men man vil end ikke neutralisere gevinsten. Og at det forholder sig sådan, fremgår jo meget klart både af de tidligere beregninger, der var lagt frem for at begrunde de 11 promille, og af, at landbrugsministeren, dengang de første pressioener meldte sig fra erhvervets organisationer, klart udtalte, at landbrugets økonomiske forhold ikke var berørt alt i alt af de forslag, der her blev lagt frem. Landbrugets økonomiske forhold var alt i alt neutrale med de 11 promille i forhold til devalueringen, og nu skærer man altså inddragelsen

af devalueringsevinsten ned til lidt over det halve.

Den pression, der har været tale om, er måske ikke usædvanlig, når det drejer sig om landbruget, men ellers ret uhørt. At den har gjort indtryk på de radikale, er meget klart, og det uanset hvad fru Aase Olesen og andre radikale har udtalt her i dag og i dagspressen indtil i dag. Når husmændenes formand i Radioavisen i morges klart kunne sige, at han havde haft forhandlinger med de radikale og fået løfte om, at man i hvert fald ikke stemte for denne sag, så smager det meget af, at de radikale deres vane tro skal stille sig op her og sige, at de ligger ikke under for pression, det er bare deres egen indre overbevisning, der har ført til det, som husmændenes formand siger at han har opnået på et møde med dem i går. Det er ikke særlig smagfuldt at komme med så forskellige udtalelser om, hvad der faktisk er foregået, men det er man vel næsten nødt til, hvis man som de radikale skal foregive, at man ikke ligger under for pression.

Jeg synes, noget af det mest fantastiske ved slutresultatet på denne historie – hvis den bliver sådan, som der er lagt op til med ændringsforslagene – er, at det faktisk er de radikale, der har udvirket nedgangen til de 7 promille, hvorefter vi kan forvente, at de radikale ikke vil være med til at bringe denne grundskyld for landbruget, som kun skulle inddrage devalueringsevinsten, i hus. Derfor synes jeg egentlig, det ville være uanstændigt, om ministeren ikke tager sit ændringsforslag tilbage eller o.k. lader det stå, men lad så de folk, der til sidst vil bære de 7 promille hjem, dvs. socialdemokrater, SFere, retsstatsfolk og VSere, stemme imod den nedgang til de 7 promille. I har det flertal, I er ikke afhængige af de radikale. Det er en fuldstændig uanstændig pression fra de radikale, som i øvrigt har brudt med alle jeres sædvanlige betingelser om, at man forhandler sig til nogle resultater, og så springer man ikke fra dem igen.

Til den debat, der har været om det, vil jeg i øvrigt sige: jeg synes, det er ret fantastisk, når vi sammenligner med for et par timer siden. Da stod en stribe af de samme ordførere her og talte om, at formuebeskatningen jo især ramte landbruget. Den formuebeskatning, som først begynder at ramme lidt tungere, end den gamle formuebeskatning har gjort, når man er oppe på ca. 1,3

[Wilhelm]

mill. kr. i formue, vil især ramme landbruget. Og så hører man nu fra præcis de samme ordførere, i hvert fald fra de samme partier, at her har vi erhvervet med de virkelige lavindkomster. Ja men hvis begge dele er rigtigt, er der jo kun én mulig erfaring: at de faktisk ikke bestiller særlig meget og derfor har lave indkomster, men de lever fedt og godt af nogle kapitalgevinster. Man kan ikke have opnået en formue på 1,3 mill. kr., hvis man hele sit liv igennem har haft de lavindkomster, som I taler om, på 30.000 kr. Det ved enhver at man ikke engang kan leve for.

Jeg vil godt benytte lejligheden her til sidst til at forsøge at få opklaret et problem, som vi har forelagt i politisk-økonomisk udvalg, men ikke har fået noget svar på. Landbruget er jo altid i noget af et dilemma, fordi det på én og samme tid sædvanligvis skal retfærdiggøre, at det er det vigtigste erhverv i landet med sin valutaindtjening, og så samtidig sige, at det ikke tjener noget som helst. Vi har i nogle af de pressionshenvendelser, som det er strømmet ind med fra landbrugsorganisationerne, fået en oplysning om, at landbrugets nettovalutaindtjening til det danske samfund siden 1976 – på 3 år – er steget fra 12 mia kr. til 19 mia kr. – fra 12 til 19 mia kr.! Det er en stigning på 58 pct., og det er omregnet på brugene i gennemsnit næsten 50.000 kr. pr. brug pr. år. Samtidig og i det samme papir ser vi disse regnestykker, som er fantasifuldt bogholderi, det vil jeg nok sige, men som ikke rigtig er til at gennemskue, når det kommer til stykket, og som altid ender med, at familieindkomsten i disse landbrug ligger og skraber nede et sted mellem 30.000 kr. og 50.000 kr.

Hvordan kan de ting være rigtige på én gang? Det ser jo nærmest ud, som om landbruget værre end i de værste Stalintider i den nye Sovjetrepublik er underkastet en afleveringspligt, at de simpelt hen skal producere, og så skal de aflevere til staten, der så sælger til udlandet og kratter alle pengene ind selv. Hvordan kan man på én og samme tid øge nettovalutaindtjeningen for dette erhverv med 58 pct. eller 50.000 kr. pr. landbrugsjendom og så hævde, at indtægten pr. landbrugsjendom nu ligger og skraber nede under 50.000 kr.?

Det kan være, den tidligere landbrugsminister kan forklare disse bogholderimæssige fif. Det er klart, at der indgår alle mulige

forskellige trick og fiduser i disse opstillinger. Nogle steder ser vi, at man lader hele det pågældende brugs værdiansættelse forrente med en eller anden procent, som man trækker fra, før man opgør den egentlige indtægt. Andre steder ser vi det dog lidt mere hæderligt begrænset til den egentlige egenkapital i ejendommen. Men i hvert fald ligger der nogle af disse enorme formuer, som man skabte sig over tidligere i dag, og som nu skal beskattes en lille smule og skal forrentes, før man taler om, at der overhovedet er nogen fortjeneste på foretagendet, og kapitalgevinsterne er selvfølgelig altid ude af billedet.

Men bare dette enkle: hvordan kan man på tre år øge nettovalutaindtjeningen for dette erhverv med 50.000 kr. pr. ejendom, 58 pct., og så påstå, at man er raslet ned i de egentlige indtægter for familierne dér? Vi vil stille det spørgsmål gennem PØ-udvalget til finansministeren eller økonomiministeren eller landbrugsministeren, ja, det kunne for den sags skyld også være den tidligere landbrugsminister. Vi synes egentlig, det er så modsætningsfyldt, at det trænger til lidt opklaring.

(Kort bemærkning).

Aase Olesen (RV):

Jeg skal hermed dementere – og jeg beder hr. Wilhelm høre efter – at der i går har været holdt et møde mellem repræsentanter for det radikale venstres folketingsgruppe og hr. Chr. Sørensen. Meddelelsen i radioen i morges herom er usand.

Arne Bjerregaard (KrF):

Lad mig først beklage, at hr. Wilhelm vo-ver at påstå, at de danske landmænd lever fedt og godt uden at bestille noget. Jeg erkender da, at mange af landmændene har formue, men der er også mange, der ingen har. Hr. Wilhelm må også forstå, at en stor del af denne formue, som man postulerer at landmændene har, må de pænt aflevere, den dag de afhænder deres landbrug, ifølge loven om særlig indkomstskat.

Så undrer hr. Wilhelm sig over, at der har været en stigning på 58 pct. i landbrugets valutaindtjening. Det er da ganske rigtigt, men hr. Wilhelm har måske ikke ønsket at beskæftige sig med, hvad årsagen er til, at landmanden ikke får noget? Simpelt hen at

[Arne Bjerregaard]

det er gået til omkostningerne såvel i produktionsleddet som i forædlingsleddet, og de tal kan hr. Wilhjelms udmærket få ad de ordinære kanaler.

Så er jeg selvfølgelig meget beklemt over, at regeringen skal vælge sig en prægelknabe for at få denne helhedsplan igennem, som måske kunne ligne en, jeg havde nær sagt strunk spegepølse til at begynde med, men nu ligner en slatten medisterpølse, at man skal bruge en befolkningsgruppe som prægelknabe for at få dette igennem uden kendskab til de egentlige forhold ude i landet. Nu er jeg ikke landmand, men jeg lever dog blandt landmænd, og jeg ved udmærket, hvordan deres indtjeningsforhold har været i de sidste år, og de har været stærkt nedadgående de sidste 2 år, så jeg synes sandelig ikke, det var dem, man skulle udnytte i den givne situation for at få tingene igennem. Jeg beklager meget, at man for at få sølle 200 mill. kr. ind skal udsætte en hel befolkningsgruppe for en ganske urimelig særbeskatning. Og endelig, set i nationaløkonomisk lys må man da sige, at netop dette, at man prøver på at få disse penge fra landbrugene, giver dog ikke optimisme i dansk landbrug, men en pessimisme, som bevirker, at investeringerne falder, og jeg kan da gerne give skatteministeren den oplysning, at for hver 5 pct. investeringerne er faldet i dansk landbrug, mister man 250 mill. kr. i valutaindtjening, så de penge, man får ind, kan man hurtigt miste i gode valutapenge. Nationaløkonomisk er det altså en særdeles dårlig lovgivning, man her kommer med.

Nu skal jeg selvfølgelig prøve at beherske min irritation over, at man kommer med et lovforslag af denne art, som er med til at forringe vores nationaløkonomi, for det er da klart, at landbruget får en gevinst ved devalueringen; det er jeg helt klar over. En stor del af den bliver spist op dels på grund af landbrugets store udlandsgæld, dels på grund af, at man nu tillader lønstigning ifølge lønstoploven. Der bliver såmænd ikke ret meget tilbage af den gevinst til det danske landbrug. Og i det øjeblik man får dansk landbrug til at miste investeringslysten, må vi forstærke den indkomstpølse, som vi gennemfører, fordi man ikke får den valutaindtjening, som man skulle have fra landbruget. Derfor er det ikke bare en hån – og her må jeg jo sige, at når hr. Wilhjelms bakker rege-

ringen op, må regeringen have de samme synspunkter og de samme meninger om dansk landbrug – mod dansk landbrug, men det bevirker også klart og tydeligt, at man får færre penge hjem, og det kan ikke være økonomisk ansvarligt.

Vel kan vi forstå regeringen i den givne situation. Der har måske været besværligheder med at få denne helhedsplan på benene, og der kan være besværligheder med at få et flertal, men jeg må nok sige, at regeringen ikke har vist den nødvendige bevægelighed i forhandlingerne for at få sin plan igennem, for havde regeringen vist dette, havde der været rige muligheder for at få planen igennem.

Derfor må jeg som andre sige til regeringen, at ønsker man denne helhedsplan igennem, så vil det sikkert være væsentligt for regeringen, om den dog i den sidste time vover at optage nye forhandlinger om dette alvorlige problem. Vi er nødt til at sige fra vores side: regeringen har sagt, at det er en helhedsplan, altså der er balance i tingene, vel, så må vi betragte det som en helhedsplan. Det vil sige, at vores afstemninger om andre forslag selvfølgelig vil afhænge af, hvorledes regeringen stiller sig til nævnte forslag, og hvorledes regeringen stiller sig til forhandling om nævnte forslag.

Lad mig så – ja, jeg ved ikke, hvor meget det nytter at blive ved med at snakke, det nytter sandsynligvis ikke så meget, så derfor kan jeg sådan set lige så godt holde op, men nu har jeg givet regeringen appellen.

Til slut vil jeg sige, at vi ikke ønsker at have lod og del i dette forslag, og jeg kan sige til regeringen, at vi med hele vores styrke, som altså ikke er så stor, vil stemme imod dette forslag ved tredje behandling, og lad mig sige her, at ved anden behandling vil vi undlade at stemme for samtlige ændringsforslag. Vi vil ikke have lod eller del i dette. Dog er der ét forslag, vi vil stemme imod. Det er fremskridtspartiets ændringsforslag, som vi mener er en regel, der kun hjælper de store landbrug. Vi ønsker at hjælpe dem alle, ikke en bestemt gruppe.

Ib Christensen (DR):

Dette lovforslag har jo vakt harme hos landbrugets organisationer. Vi sagde allerede ved førstebehandlingen, at det psykologisk

[Ib Christensen]

var uklogt at lave et grundskyldsforslag, som vil blive opfattet som en særskat på landbruget, og vi så jo i dag ude på pladsen, at der var mange traktorer, og mange er i sving med at demonstrere mod dette.

Jeg mener imidlertid ikke, at denne psykologiske uklogskab fra regeringens side skal besvares med en psykologisk uklogskab fra landbrugsorganisationernes side, idet landbruget må blive klar over, at hvis man standser fødevarerforsyninger og laver vejspærringer o. lign., så vil man få en voldsom reaktion imod sig, ligeså når man vil prøve at appellere til De europæiske Fællesskaber, for at EF også skal bestemme over Danmarks interne skattepolitik. Derfor vil jeg gerne appellere til klogskab og mådehold både på regeringens side og på landbrugets organisationers side.

Det er jo ikke første gang, landbrugserhvervet får særbehandling, når det drejer sig om grundskyld. Fra 1961 til 1973 betalte statskassen landbrugets amtskommunale grundskyld. Siden 1977 ledes de 2 promille af de 15 promille amtskommunal grundskyld tilbage for så vidt angår landbruget til landbrugets organisationer. Særbehandling har landbruget sandelig været vant til i årevis, når det drejer sig om grundskyld.

Men nu skal man altså opleve en særbehandling, som går den modsatte vej efter landbrugets organisationers mening, nemlig at man nu skal til at betale mere end alle andre. Så ser vi jo altså et optog herude på slotspladsen, så er den virkelig gal, men den anden særbehandling har man aldrig fundet uretfærdig, den har man aldrig fundet urimelig, tværtimod, det var i overensstemmelse med højere retfærdighedsprincipper og lighed, kunne man forstå.

Jeg synes, det er væsentligt at få tingene sat på plads, som de er, men må samtidig understrege, at vi er imod særbehandling, hvad enten det drejer sig om den ene eller den anden form for særbehandling. Det skal være klart, at vores mål er ens skat på ens jord, og det er det, vi kæmper for. Derfor har vi stillet nogle ændringsforslag, som jeg om lidt skal sige noget om.

Men først vil jeg gerne spørge: hvad er alternativet til regeringens forslag? Ja, dér refererede den radikale ordfører til, hvad landbrugsorganisationerne selv har foreslået som alternativ til denne 7 promilles land-

brugsgrundskyld. Dér så vi igen det radikale venstre fungere som budstikke for særinteresser, her var det altså det samlede landbrugs særinteresser.

Og hvad går de så ud på, sådan som landbruget selv opfatter dem? Jo, siger man, vi skal have 5 pct. lavere hjemmemarkedspriser. For de fødevarer, vi leverer til hjemmemarkedet, forlanger vi 5 pct. mindre end på eksportmarkederne. Hvordan vil det virke? Det vil selvfølgelig virke som en præmiering af eksport. Det kan måske skade de hjemlige fødevarerforsyninger. Det virker som protektionisme, for det betyder, at tilsvarende fødevarer fra andre EF-lande, hvor priserne i øvrigt skulle være ens ifølge EF-ideologien, bliver dyrere.

Der er ingen tvivl om, at det er i strid med Romtraktaten – hvad vi selvfølgelig tager med den yderste grad af sindsro. Dér gør det altså åbenbart ikke noget, at man bryder Romtraktaten, men hvis man bryder Romtraktaten ved at lave det, man kalder en særskat, uden at kunne påvise, hvilken artikel i Romtraktaten det strider imod, ja, så er det åbenbart en anden snak. Det er landbrugets forslag.

Lad os så se på, hvad virkningerne er. Hvis vi tager et ganske almindeligt jysk husmandsbrug eller et landbrug, så betyder det, at den statsgrundskyld, man skal betale, vil være ca. 1.400 kr. Hvis denne landmand hører til dem, vi har brug for: de effektivt producerende, dem med den store animalske produktion og dem, der for manges vedkommende nu sidder i saksen, hvad skulle han så betale i stedet for, hvis han skulle give afkald på 5 pct. af sin afsætning til hjemmemarkedet i indtjening? Han mister en indtjening på 8.000 kr.

Altså efter regeringens forslag skal han betale 1.400 kr., og hvis man tager landbrugsorganisationernes forslag, så skal han miste en indkomst på 8.000 kr. Hvem gavner det? Det gavner selvfølgelig dem, der har den store kornproduktion. Det gavner ikke de animalsk producerende brug. Derfor går Danske Husmandsforeninger godsejernes ærinde i denne sag. Det er sandheden, og det er sørgeligt, at de gør det, men så må vi jo fortælle husmændene og animalsk producerende landmænd her i Danmark, hvis interesser de i virkeligheden varetager, for det er

[lb Christensen]

ikke det effektive danske landbrugs interesser.

Dertil kommer, at en sådan ordning selvfølgelig ikke kan administreres. Det er bare sagt i en bisætning.

Vi foreslår, at denne lov bliver permanent. Kun derved får vi grundskyldens virkninger, som er lavere ejendomspriser, mindre inflation, mindre jordspekulation, lettere generationsskifte, lavere rente og fremme af produktiviteten, fordi de, der ikke bestiller noget, og de, der bestiller noget, skal betale lige meget, og det gavner altså produktiviteten. Og så kan man endelig få det, som vi også ønsker og håber at kunne få: en lettelse af skatte trykket.

Derfor foreslår vi ved siden af at gøre denne lov permanent, selvfølgelig at den skal være generel, at den skal omfatte al jord, det vil sige, at vi siger: lad os bevare de 11 promille, men lad os gøre det generelt for al jord. Derved bliver det ikke nogen særbeskatning, og derved kommer der et provenu på 2 mia kr. i stedet for det, som regeringen har foreslået, som oprindeligt var 400 mill. kr., men nu efter ændringsforslaget fra regeringen skal reduceres til 250 mill. kr.

Det kan man gøre godt med, og der er mange muligheder, som vi er aldeles afslappede over for: man kunne fjerne kapitalvindingskatten, man kunne, som vi foreslår, forøge det ekstraordinære personfradrag til 1.000 kr. Der vil være penge til, og endda mere til, en af de to ting. Så kunne man imødekomme fagbevægelsens krav om indgreb mod de arbejdsfri gevinster som en betingelse for løntilbageholdenhed. Nu har fagbevægelsen fået ØD-kravet fejlet af bordet, og det beklager vi ikke, for vi mener ikke, at der skal lovgives om dette. Men det andet hovedkrav fra den samlede lønmodtagerside er jo indgreb mod de arbejdsfri gevinster som betingelse for løntilbageholdenhed. Her har regeringen chancen ved at støtte retsforbundets ændringsforslag. Derfor appellerer vi endnu i dette øjeblik til regeringen om at tænke sig om også på dette område.

Skulle man have brug for nogle af pengene til en finanspolitisk stramning – efter den udvandede helhedsplan er der dem, der snakker om, at det nu er nødvendigt med en hurtig finanspolitisk stramning – ja, så er der også muligheder her, og vi snakker gerne om 20 promille, om det så skal være.

Den konklusion, jeg derfor vil drage, er, at vores ændringsforslag gør dette forslag til et egentligt grundskyldsforslag. Til beroligelse for hr. Hagen Hagensen skal jeg sige, at vi er parat til at ændre overskriften på forslaget, og at vi selvfølgelig ved tredje behandling vil stille de konsekvensændringsforslag, som skal til, hvis folketinget beslutter at støtte vores ændringsforslag.

Jeg beklager, at regeringen i de forhandlinger, vi har haft med den, har været afvisende over for vores tanker om at lave en generel grundskyldslov, men jeg håber, at regeringen stadig væk erkender, at det vil være svært for den i denne folketingssamling at få en generel ejendomsskatte reform vedtaget i folketinget med ikrafttræden den 1. januar 1981. Man skal være superoptimist, hvis man tror, at det overhovedet er muligt uanset eventuel eller forhåbentlig reel god vilje fra regeringens side. Derfor synes jeg, at regeringen også af den grund bør støtte de ændringsforslag, vi her kommer med.

Der er altså en chance endnu, men hvis der sker det, at vores ændringsforslag bliver forkastet, så vil jeg med det samme annoncere, at vi ønsker udvalgsbehandling mellem anden og tredje behandling.

Så skal jeg videre sige, at under hensyn til de ændringsforslag, vi selv har stillet, må vi selvfølgelig stemme imod regeringens ændringsforslag nr. 2.

Jeg håber, at hr. Ivar Hansen har ret i, at retsforbundet om ikke ved denne korsvej så ved næste korsvej kan få socialdemokratiet og regeringen i tale omkring indgreb mod de arbejdsfrie gevinster, således som der her kan blive tale om med vores ændringsforslag.

Nu har det radikale venstre udvirket, at promillen er sat ned fra 11 til 7, men det radikale venstre går alligevel imod eller kan ikke støtte forslaget. Det minder mig om, at det radikale venstre har to indvendinger, hver gang der kommer nogle grundskyldsforslag. Den ene er, at det er den forkerte form, og hvis ikke man bruger det argument, så siger man, at det er det forkerte tidspunkt, hver evig eneste gang, og ligegyldigt hvem der foreslår noget.

En gang må sandhedens time komme, og nu er chancen der. Det radikale venstre kan medvirke til, at dette ikke bliver en særskat, men kan sammen med andre partier og rege-

[Ib Christensen]

ringen, hvis den vil, gøre det til et første atak på de arbejdsfrie gevinster på et tidspunkt, hvor landet har mere brug for det end nogen sinde, hvor netop det forhold, at alle skal bære tunge og svære byrder, vil have skabt det psykologiske klima for, at der også må gribes ind mod disse ting, mod de gevinster, som der ikke ligger nogen produktion bag ved, blandt de arbejdsfrie gevinster.

Når lønindtægter, når forbruget rammes så jernhårdt, når reallønnen sættes ned, så må tidspunktet være inde til at gribe ind med en reform, der kan ændre den skæve udvikling og gøre den mere social og mere retfærdig, og som kan fremme det producerende erhvervslivs interesser ved at lede opsparring og kapital over til arbejdspladser i stedet for til passiv anbringelse i jord og fast ejendom.

Ministeren for skatter og afgifter (Hjortnæs):

Det tjener ikke noget formål at genoptage diskussionen med hr. Ivar Hansen. Hr. Ivar Hansen har åbenbare faglige og politiske interesser at varetage, og det udelukker selvfølgelig, at hr. Ivar Hansen kan overbevises om, at dette forslag indgår i en samlet helhed og bl.a. skal vurderes i relation til de ændringer, der er foretaget i pristalsreguleringen af lønindkomsterne.

Jeg lyttede også til hr. Hagen Hagensen, og her må jeg sige det samme: argumentationen har ikke fornyet sig. Men jeg vil alligevel godt sige, at når hr. Hagen Hagensen henviser til bilagsmaterialet, så troede jeg egentlig, at det var hr. Ellemann-Jensen, der som bekendt meget gerne færdes med solbriller på, når han er ude i den store verden, der egentlig havde patent på at bruge solbriller. Men nu forstår jeg, at hr. Hagen Hagensen tager solbrillerne på, når han er i udvalget, for de oplysninger og de konklusioner, som hr. Hagen Hagensen drager af bilagsmaterialet, er i hvert fald forkerte. I øvrigt skal jeg ikke gå ind i hele diskussionen om regnskabsstillingerne for landbrugserhvervet. Vi har jo for ikke så forfærdelig mange dage siden haft en debat om landbrugserhvervets økonomiske situation her i salen. Jeg kan kun konstatere, at både hr. Ove Jensen og hr. Ivar Hansen og hr. Hagen Hagensen og hr. Wilhjelm opererer med tallene ud fra helt forskellige synsvinkler. Det viser også, at der i høj grad kan være tale om talmagi, og så skal jeg ikke på

dette tidspunkt give mig til at vurdere, hvem der er de største magikere, når de opererer med tallene.

Fru Aase Olesen stillede mig et par spørgsmål, og jeg vil gerne besvare disse spørgsmål med at sige, at drøftelserne om hele denne problemstilling klart har vist, at det er meget vanskeligt at finde, skal vi sige en nøgle, som kan give en mere retfærdig fordeling af byrderne end den, der rent faktisk ligger i det lovforslag, som vi har opereret med.

Fru Aase Olesen spørger: ja men hvorfor tager man ikke imod det tilbud, som er kommet fra landbrugsorganisationerne? Og hr. Wilhjelm sagde, og andre sagde det vist også – jeg tror også, hr. Ib Christensen var inde på det – at et sådant forslag strider åbenbart og direkte imod EF-reglerne. Jeg må sige, at jeg står meget uforstående over for, at der fra det radikale venstre kan komme en opfordring til en ansvarlig regering om at fremsætte forslag, som er i åbenbar strid med gældende EF-regler.

Fru Aase Olesen sagde, at vi burde overvinde vore vanskeligheder ved at komme organisationerne i møde. Ja men vi vil gerne komme organisationerne i møde. Jeg mener i øvrigt, at det ændringsforslag, som regeringen har stillet, er udtryk herfor.

Under de drøftelser, vi har ført bl.a. med det radikale venstre, er der fremkommet synspunkter, som vi altså har ønsket at tilgodese. Og jeg har i hvert fald indtil dette tidspunkt haft den opfattelse – og jeg håber, den er rigtig – at de ændringsforslag, vi har stillet, i realiteten bygger på de drøftelser, vi har haft med det radikale venstre. Det er naturligvis rigtigt at sige, at der ikke er indgået nogen egentlig aftale mellem socialdemokratiet og det radikale venstre. Men det er i hvert fald rigtigt at sige, at de ændringsforslag, som regeringen har stillet, bygger på de drøftelser og den forståelse, der blev opnået under disse drøftelser med det radikale venstre.

Det fører mig over til hr. Wilhjelm, som sagde, at nu er der ikke længere tale om en neutral position i forhold til devalueringsgevinsten – det var det udtryk, hr. Wilhjelm brugte. Jeg tror, hr. Wilhjelm har forstået, at der i den oprindelige indstilling fra regeringen indgik et beløb på 200 mill. kr., der skulle anvendes til betrængte landmænd. Dette

[Ministeren for skatter og afgifter]

beløb har landbrugets organisationer ikke engang været parate til at optage en drøftelse og en forhandling med regeringen om. Det er også kommet frem under de drøftelser, vi har ført med det radikale venstre. Det er altså årsagen til, at regeringen derefter har droppet dette forslag.

Men jeg må sige, at med det ændringsforslag, vi nu har stillet om de 7 promille, og efter at de 200 mill. kr. til betrængte landmænd er trukket ud, er der tale om, at den økonomiske virkning af forslaget i forhold til landbrugserhvervet er præcis den samme.

Men ellers er jeg da enig med hr. Wilhjelm, når hr. Wilhjelm siger, at det ikke er neutralt, for sandheden er, at det forslag, regeringen har stillet, ikke inddrager hele gevinsten. Det gjorde det oprindelige forslag altså heller ikke, så i den forstand har hr. Wilhjelm jo ret.

Hr. Arne Bjerregaard talte om at udnytte landbrugserhvervet i den givne situation. Jeg synes, det er en meget stærk argumentation, hr. Arne Bjerregaard her fremfører, og jeg vil godt tillade mig at sige, at den har intet som helst med sandheden at gøre. I øvrigt var jeg meget ked af hr. Arne Bjerregaards indlæg. Jeg håber ikke, at formuleringerne skulle opfattes som en trussel, men hvis det er tilfældet, så håber jeg, at læreren hr. Arne Bjerregaard har haft regnestokken i brug.

Om det ændringsforslag, som retsforbundet har stillet, skal jeg kun sige, at jeg principielt har megen sympati derfor. Jeg har i de drøftelser, jeg har ført med repræsentanter for retsforbundet, givet udtryk for, at det ikke er muligt i den givne, aktuelle situation at løse alle de problemer, som knytter sig til ejendomsbeskatningen, men at jeg er meget indstillet på også i denne folketingssamling at tage et initiativ med henblik på løsning af ejendomsbeskatningsproblemet.

Jens Peter Jensen (V):

Det forekommer mig, at selv om det er ændringsforslag, vi taler om, er der noget fundamentalt forkert i den holdning, regeringen har til denne sag.

Se, høje ting, hvis man vil gennemføre en devaluering, så er formålet med den, at man vil lave en forandring i indkomstfordelingen i det danske samfund, så er formålet, at man vil prøve på at trække kapital, arbejdskraft

og initiativ til de områder, der i den givne situation er de mest samfundsnyttige, altså flytte folk fra et område, de hidtil har haft, eller fra et arbejde, som de slet ikke har haft. Derfor er det grundlæggende forkert, at man kommer og siger, at man vil inddrage en devalueringsgevinst til fordel for statskassen. Det er jo en fundamental misforståelse af økonomisk politik.

Det, det drejer sig om, er jo, at de mennesker, der var hernede i formiddags, der møder enkeltvis op, bærer en 3-4 stykker på deres skuldre, som kan skabe beskæftigelse og arbejde, valutaindtjening til det danske samfund, når man gennemfører en devaluering. Men det kan de ikke komme til, hvis man vil lave en følgelovgivning, der ødelægger devalueringens egentlige mening. Det er det, der er det centrale i det. Og så står man her og taler om, at man skal fordele en devalueringsgevinst.

Undskyld, jeg siger det, men det lader sig ikke gøre at skabe tillid til dansk økonomisk politik i de lande, vi har samarbejde med, som vi skal forhandle med om at gennemføre justeringer af den danske valuta, som vi skal forhandle med om en følgelovgivning, hvis denne følgelovgivning er, at man bare indkasserer til fordel for statskassen, hvad der skulle være resultatet af en devaluering.

Det må være sådan, at vi her i samfundet respekterer, at når vi laver de forandringer, så er hensigten, at vi skal lave noget produktivt, noget nyttigt, og have en valutaindtjening. Det er det, det drejer sig om, og ikke et almindeligt indenlandsk fordelingsproblem, hvor alle skal være lige og alle i overensstemmelse med de kønneste ord skal bære samme byrder. Devaluering er udtryk for en forandring i samfundet.

Ivar Hansen (V):

Hr. Wilhjelmets betragtninger her for lidt siden synes jeg unddrager sig videre debat, så den skal jeg ikke genoptage. Jeg vil dog blot i den forbindelse sige, at det jo netop er problemet for dansk landbrug, at de indenlandske omkostninger efterhånden har nået en sådan højde, at det overhovedet er vanskeligt at holde produktionen i gang. Og så spørger jeg: hvordan mon det så vil gå med den meget store nettovalutaindtjening, det

[Ivar Hansen]

danske samfund hidtil har haft så stor gavn af?

Der blev stillet et spørgsmål til skatte- og afgiftsministeren. Jeg tror, det var fru Aase Olesen, der spurgte noget i retning af: har vi fået svar overhovedet under udvalgsbehandlingen i skatteudvalget, der blot på ét punkt kan rimeliggøre dette lovforslags gennemførelse som led i det, ministeren kalder en velafbalanceret økonomisk løsning? Og svaret er, at det har vi ikke fået. Tværtimod har vi fået svar, der klart fortæller, at landbrugserhvervets og landmandens indtjening er for nedadgående, at omkostningerne er stærkt stigende, og at dette lovforslag yderligere vil bidrage til at mindske landmandens timefortjeneste og årsindkomst. Det er hovedindholdet af de svar, vi har fået af ministeren.

Ministeren sagde, at det nok ikke var muligt at komme videre i en diskussion med mig, for jeg havde tilsyneladende faglige og politiske interesser at skulle hyppe i denne sag. Det vil jeg af hensyn til ministeren lade passere, men dog ikke undlade at sige, at det er meget svært at få øje på, hvilke interesser regeringen plejer i denne sag. Det er i hvert fald ikke samfundsøkonomiske interesser.

Hvis jeg skal drage en konklusion af den debat, vi har haft her under anden behandling, og tage de faldne udtalelser efter deres pålydende – det går jeg ud fra at vi kan – så synes jeg, at der er rimelig udsigt til, at der er et flertal, der vil stemme imod dette lovforslag ved tredje behandling. Det vil vi hilse med tilfredshed.

Hagen Hagensen (KF):

Vi skal jo igennem meget i dag, og det kunne være fristende at optage en drøftelse med hr. Wilhjelm på grundlag af hans fikse, men ganske urigtige fremstilling af landmandens vilkår. Men lad det ligge. Jeg skal ej heller optage drøftelser, som jeg forstår er foregået uden for denne sal, mellem regeringspartiet og det radikale venstre, der kan skuffe ministeren i en sådan grad, at han heroppefra står og taler om, at man vel ikke har en aftale, men troede på osv. Alt det må vi jo lade ligge, og det drøftes jo nok videre et eller andet sted.

Det kunne jo også have været meget pudsigt at bore lidt i, hvad ministeren mente, når han sagde til hr. Arne Bjerregaard, om der lå

nogen trussel fra hr. Arne Bjerregaards side. Jeg forstod, at hr. Arne Bjerregaard fremførte sine synspunkter, som han fandt de var hans, og som de skulle stå for hans og hans gruppes indstilling til hele pakken. Skal det opfattes som en trussel, så er vi vist kommet langt ud.

Den egentlige grund til, at jeg kom herop, var, at ministeren talte om, hvorledes vi brugte bilagsmaterialet, og at jeg skulle have haft solbriller på, når jeg gjorde det. Nu plejer jeg ikke at gå med solbriller, men jeg brugte ikke af bilagsmaterialet andet og mere end en henvendelse, der er kommet fra de samlede landbrugere, hvor jeg uddrog de ting, hvor de markerede, hvordan det ville komme til at gå, hvis man gennemførte dette. Der ville blive mindre beskæftigelse, der ville være mindre produktion osv. Det var alt, hvad jeg brugte deraf, for jeg behøvede ikke at bruge andet og mere for klart at kunne sige, at denne særskat på landbruget er helt ved siden af. Mere har jeg ikke brugt af det.

Men så kunne der måske være grund for mig til at sige om solbrillerne, at dem har vi virkelig haft grund til at tro at ministeren har haft på, hver gang han skulle svare. Jeg referer ikke fra udvalg, for jeg henviser blot til de svar, vi har fået. Der ser det ud, som om solbrillerne har siddet godt og fast hos ministeren.

Ove Jensen (FP):

Hr. Wilhjelm kunne ikke forstå, hvordan det kunne lade sig gøre, at landmændenes indtjening kunne falde, når nettovalutaindtjeningen for landbruget blev forøget. Det kan jeg godt forklare hr. Wilhjelm. Det skyldes ganske enkelt det forhold, at samtidig med at de samlede omkostninger stiger herhjemme med en 10–12 pct. om året, så er landmændenes produkter kun steget med ca. 1 pct.

Det er klart, at denne udvikling medfører, at landmændenes indtjening bliver mindre og mindre, og det er da også en kendsgerning, at jo større produktion en landmand har, jo mindre indtjening har han. Det er en kendsgerning, at det er de unge, driftige landmænd med den store produktion og med den store investering, der har det største underskud.

Det er også klart, at når man fører en sådan politik, så er det kun et spørgsmål om

[Ove Jensen]

ganske kort tid, om ganske få år, før vi overhovedet ikke har en animalsk produktion af landbrugsvarer her i landet. Det vil sige, at man godt kan forberede sig på at sige farvel og tak til den store nettovalutaindtjening, man har haft fra landbruget, for den vil helt automatisk ophøre, når man byder et erhverv sådanne forhold, at jo mere de arbejder og producerer, jo ringere indtjening har de. Man kan roligt indstille sig på en sådan udvikling.

Ministeren kom i sin afslutning med en trussel. Det var noget i retning af, at ministeren ville tage et initiativ til løsning af ejendomsbeskatningsproblemet her i den nærmeste fremtid eller til næste år. Hvad ligger der i det? Er det en ny statsejendomsskat i stedet for f.eks. den statsgrundskyld, vi skal have nu? Eller betyder det, at hver gang der bliver devalueret, så skal statsgrundskylden forøges? Eller er det en værdistigningsafgift, eller hvad er det? Det var en bemærkning lige i farten, da ministeren gik ned fra talerstolen. Jeg synes, det kunne være ret så interessant at høre lidt nærmere om, hvad der ligger i den sætning.

Jeg vil også godt spørge ministeren, om ikke formålet med en devaluering er at give eksporterhvervene bedre vilkår, således at vi kan få mere gang i eksporten og få øget valutaindtjeningen og beskæftigelsen.

Ministeren kom med den direkte forkerte oplysning, at forslaget ikke inddrager hele devalueringsegevinsten. Efter de tal, vi har fået gennem bilag i udvalget, er der altså 100 mill. kr. tilbage, og forslaget vil inddrage de 250 mill. kr., så den oplysning var altså ikke rigtig.

Aase Olesen (RV):

Jeg skal ikke forlænge debatten, men i forbindelse med det, ministeren sagde, blot sige, at på fredag bliver der jo lejlighed til en egentlig debat om helheden i denne pakkeløsning. Men det kan måske være nødvendigt at slå fast for historiens skyld, at da forhandlingerne mellem os og regeringen brød sammen, var der hverken enighed om over-skudsdelingsforslaget med den centrale fond eller om skattelovgivningen, herunder det foreliggende forslag.

Wilhjelm (VS):

Da det er helt utænkeligt, at EF-tilhængere ville kunne bare nærme sig sandheden i et svar til hr. Jens Peter Jensen – det gælder også skatteministre – så står jeg i den lidt mærkelige situation, at jeg uden at bryde mig om devalueringen må fortælle hr. Jens Peter Jensen, at den officielle begrundelse ikke har været det, hr. Jens Peter Jensen sagde, nemlig at skaffe større indtægter til disse erhverv, men at øge deres konkurrencedygtighed. Det lader sig ikke gøre med et erhverv, der gennem EF-reglerne fuldstændig er sat uden for enhver konkurrence med de prisaftaler, der eksisterer inden for EF på landbrugsområdet.

Hr. Ivar Hansen sagde, at de synspunkter, jeg havde fremlagt, unddrog sig enhver diskussion. Det kan jeg da godt forstå at han ikke ønsker. Jeg kan godt forstå, at han ikke vil konfronteres med, at hans parti for nogle timer siden havde så ondt af, at det netop var landbrugerne, der blev ramt af en formuebeskatning, der først rammer oppe omkring 1½ mill. kr., og så nu skal have det til at se ud, som om landbruget overhovedet ikke tjener nogen penge.

Jeg kan også godt forstå, at han nødig vil ind i, hvordan det kan gå til, at nettovalutaindtjeningen stiger med 58 pct., når man samtidig siger, at indtægten for landbruget falder og falder, som om der var tale om, at staten simpelt hen eksproprierede hele produktionen. Det passer jo ikke, som hr. Ivar Hansen var en lille smule inde på, at forklaringen er omkostningsstigningerne. Der er det nok mere rigtigt, hvad hr. Ove Jensen sagde. Omkostningsstigningerne har været 10–12 pct. om året. Det bliver ikke 58 pct. på tre år, sådan som nettovalutaindtjeningen har været, og det vil altså sige, at omkostningerne ikke engang har taget deres del af merindtægterne.

Derimod tror jeg, vi nærmer os sandheden i den belæring, jeg fik i sidegangen af en tidligere landbrugsminister, nemlig at der er noget rigtigt i begge dele. Der er sket denne merindtjening, der er sket denne 58 pct.s forhøjelse på kun tre år, men den er ikke gået ud til de enkelte landbrugere, fordi den stort set er havnet ikke så meget i disse omkostningsstigninger, men i landbrugets egne andelsforædlingsindustrier. Der er en kæmpeinvestering dér, som i hvert fald nogle fra landbruget åbenbart kan forholde sig fornuf-

[Wilhelm]

tigt kritisk til, men som andre her ganske fortier.

Så må resultatet i hvert fald blive, at det ikke kan være andre skatteyderes ansvar, at I ikke kan styre disse forædlingsindustrier. Hvis det er dem, der har investeret hele merfortjenesten væk, så den ikke kommer landbruget til gode, ja, så må det blive jeres eget ansvar, at I ikke har styr på de foretagender. Det kan ikke være andre skatteydere, der skal betale for, at I overhovedet ikke har styr på de ting.

Til sidst vil jeg godt sige, at jeg synes, det bliver mere og mere klart, at socialdemokratiet overhovedet ikke har nogen grund til at gå ned på de 7 promille. Kald det aftale, eller kald det ikke aftale, kald det forsøg på at ramme en mellemproportional, forudsætningerne er i hvert fald væk, når de radikale – og skatteministeren sagde jo klart, at dette var et forsøg på at imødekomme de radikale – står af. Det er alene socialdemokratiets ansvar, hvis man ikke nu fjerner forslaget om de 7 promille og vender tilbage til de 11 promille.

Og skatteministeren har her klart bekræftet, at med de 7 promille er der end ikke tale om inddragelse af devalueringsevinsten, der er end ikke tale om at neutralisere devalueringsevinsten. Hvor alle andre her i landet har fået et smæk ved devalueringen, så er der for landbrugets vedkommende end ikke tale om at inddrage den gevinst, de har haft på devalueringen. Og derfor: hvad de radikale har gjort i de foregående 14 dage og 14 år for den sags skyld, kan være ret ligegyldigt, for nu er det alene socialdemokratiets ansvar, hvis man vil lave en sådan oplagt skævhed i den i øvrigt i forvejen vanvittig skæve helhedshistorie, at man end ikke vil inddrage devalueringsevinsten for landbruget. Det gør man ikke, hvis man fastholder de 7 promille.

(Kort bemærkning).

Tang Sørensen (FP):

Hr. Wilhelm plejer jo at være meget stiv i tallene, når han opererer med dem, men her er altså et område, han åbenbart ikke har sat sig ordentligt ind i. Årsagen til, at landbrugets nettovalutaindtjening de sidste tre år er steget med 58 pct., hvilket er rigtigt, er, at der er sket en betydelig produktionsstigning.

Landmænd, der før arbejdede 12 timer, må i dag arbejde 14 timer for at tjene til føden. Det er årsagen til, at der er sket en produktionsstigning på 58 pct.

(Kort bemærkning).

Wilhelm (VS):

I det samme pressionsdokument, jeg har henvist til et par gange, fra nogle af landbrugsorganisationerne, står der udtrykkelig, at den animalske produktion i de samme tre år var vokset med 12 pct. Nettovalutaindtjeningen var som sagt vokset med 58 pct.

Ib Christensen (DR):

Både hr. Ove Jensen og hr. Ivar Hansen og andre har været inde på landbrugets, navnlig det unge landbrugs hårde vilkår, den store gæld og den store produktion, de er nødt til at have for at svare den store gæld.

Jeg synes, at både hr. Ivar Hansen og hr. Ove Jensen og andre skulle tænke på årsagerne til, at de unge landmænd har de store besværligheder. De har den store gæld, fordi de har måttet betale ejendomspriser, der var tårnhøje og lå langt ud over det landbrugsmæssige afkast. De har det bl.a., fordi skiftende regeringer og folketingsflertal ikke fulgte rådet fra de økonomiske vismænd om at opretholde og gennemføre en ejendomsbeskatning for at undgå en kapitalisering af landbrugets såkaldte EF-gevinst.

Når man har gået den modsatte vej og netop sænket den løbende jordbeskatning, så er det klart, at man har nedsat den offentlige prioritet i landets jord inklusive landbrugsjorden og dermed åbnet muligheder for øget gældsætning og privat kapitalisering. Det er jo det, der er situationen. Hvis landmændene kunne få landbrugsjorden stillet til rådighed, i princippet uden at betale en købesum, blot mod at svare en jordrente, så ville de unge landmænd, de effektivt producerende landmænd, være langt, langt gunstigere stillet, og det er i den retning, retsforbundet arbejder.

Så vil jeg til sidst sige til skatte- og afgiftsministeren, at selv med vedtagelsen af vores ændringsforslag er der jo ikke tale om en stor ejendomsskatte-reform. Jeg er da glad for, at skatte- og afgiftsministeren havde sympati for vores forslag. Så er det bare med at få det omsat i handling. Det kan jo nås endnu ved tredje behandling.

[lb Christensen]

Vi har sagt under forhandlingerne med regeringen, at vi da er parate til at acceptere en lavere grundskyldpromille end 11, hvis vi kan få den udstrakt til al jord, for der er jo sket en devalueringsevinst på al jord. Det forhold, at kronen bliver mindre værd, at der sker en devaluering, får jo jordpriserne til at stige, det ved enhver økonom. Derfor sagde vi til regeringen: ja men all right, lad os sætte promillen ned fra 11 til 7 eller 6 eller mindre, bare det bliver en generel grundskyld.

En generel grundskyld på 11 promille eller på 7 promille – og der kan jo på fredag blive mulighed for at stemme om, hvorvidt der skal være en generel grundskyld på 7 promille, hvis regeringen får sit ændringsforslag om nedsættelse fra 11 til 7 promille vedtaget – er jo ikke nogen ejendomsskattereform. Men det kan være begyndelsen til at inddrage nogle arbejdsfri gevinster, hvilket et kæmpe stort flertal i dette folketing, 103 mandater, har på deres program og står for, i en situation, hvor så mange andre må holde så hårdt for. Det appellerer jeg altså endnu en gang til regeringen om at tænke over.

Jens Peter Jensen (V):

For den, der har en interesse i selve tanken om grundskyld, er det foreliggende forslag, uanset om det er 11 eller 7 promille, en kompromittering af denne tanke.

Det er måske først på fredag, afgørelserne skal træffes, men forord bryder ingen trætte. Vi står i den situation, at der er partier, der nu bringes derhen, at de for at vinde sig et eller to kvartalers fred politisk skal lægge ryg til og tage ansvaret for ændringer af principiel karakter i dansk lovgivning, der rækker generationer frem. Det er det, det drejer sig om. Her er princippet og en vurdering af, hvad der er meningen med en devaluering, hvad der er hensigten med overhovedet at gennemføre den. Her er diskussionen, principperne om statsgrundskyld, og vi kan gå videre til andre ting, som man siger er taget af bordet, vigtige, principielle forslag, der er taget af bordet, men det er kun en kort frist.

Det er sådan, at partier nu bringes i den situation at skulle købe sig fred i nogle få måneder, et kvartal eller to, og så alligevel se gennemført principielle ændringer i det danske samfund, som de er imod.

Jeg håber ikke, hr. formand, at det gør noget, at jeg har taget forskud på debatten på fredag.

Niels Anker Kofoed (V):

Tal er jo noget taknemligt noget, som kan bruges på mange måder. Der har i debatten indsneget sig nogle misforståelser, for det første misforståelser om devalueringsevinst eller ikke gevinst.

Jeg vil gerne slå fast igen i folketinget, at devalueringsevinst, hvis landbruget har en fordel fremfor andre erhverv, kun kan komme i betragtning, hvis varerne ligger på mindsteprisniveau. For alle varer, som ligger over mindsteprisniveau, gælder nøjagtig de samme regler for udlandshandel som for hvilke som helst andre varer, der afsættes fra dette land. Jeg kan minde om, at flæsk og bacon, som er vores vigtigste eksport på landbrugssiden, har ligget over mindsteprisen. Derfor vil devalueringsevinsten have samme effekt på landbrugsvarer, som den har på industrivarer. Der er ingen forskel her. Jeg har også forklaret, at råvarerne til fremstilling af bacon stiger, også de indenlandske råvarer. Det mindsker også det, man kalder devalueringsevinst.

Jeg synes, vi skal have disse ting sat på plads, før man begynder at diskutere ude i hver sit hjørne.

Må jeg lige sige om nettovalutaindtjeningen, at når hr. Wilhjelm tager fat på disse ting, så er der noget rigtigt i det. Man kan selvfølgelig undre sig over, at nettovalutaindtjeningen stiger med, som han siger, 58 pct. over en vis årrække, når landbrugets indtægter ikke er steget. Det hænger såmænd ganske enkelt sammen med, at fra 1976 begyndte landbrugsproduktionen at stige, især svineproduktionen. Det vil sige, at det beløb, vi får hjem for eksport brutto, bliver så meget større. Mængden bliver større, men omkostningssiden fra afsætningsled til producent har sluppet disse ting, denne omkostningsside tager sin del. Hvad har vi ikke lavet af lovgivning, som har pålagt disse forædlingsvirksomheder ekstra omkostninger?

Tilbage bliver, når det er landbrugsejede virksomheder, en rest. Denne rest har ikke kunnet afsættes, har ikke kunnet give højere priser. Vi kan jo se, når vi tager jordbrugsøkonomisk instituts beregninger, at landbru-

[Niels Anker Koføed]

gets indkomster steg i 1977, faldt i 1978, falder i 1979 og falder i 1980. Hvorfor? Fordi omkostningerne for producenten altså har været større end det, der blev tilbage, efter at han havde solgt sine grise. Det er keine Hexerei, det er kun behændighed med tal, det drejer sig om. Nettovalutaindtjening for landet ved eksport er blevet større, men de, der producerede basis, fik ikke mere.

På denne baggrund forstår jeg slet ikke, at man risikerer at lægge en ekstra omkostning på producentleddet, som i forvejen er trykket og ikke har nogen nettoprofit. Hvor tør man lægge afgiften dér? Det vil da medføre, at produktionen falder. Derfor er det psykologisk helt tosset at lave et sådant forslag. Hvis man så efterfølgende for 1980 havde sagt, at hvis denne producent tjener lige så meget mere, som vi har tillagt i lønstigning, så kan vi tale om at fordele byrderne. Men på nuværende tidspunkt, hvor afkastet er mindre, er det meget uklogt og tilsyneladende ret ubegavet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1 om en ny affattelse af § 1
forkastedes, idet 11 stemte for, 150 imod; 11 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 3
forkastedes, idet 26 stemte for, 148 imod.

Ændringsforslag nr. 2 om en ny affattelse af § 1
vedtoges med 115 stemmer mod 11; 48 stemte hverken for eller imod.

§ 1 i den nye affattelse, ændringsforslag nr. 4 og 5 til §§ 2 og 5, § 2, således ændret, §§ 3 og 4, § 5 med den foretagne ændring, ændringsforslag nr. 6, § 6, således ændret, og §§ 7 og 8
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Anden behandling af:

Forslag til lov om udskrivningsprocenten og personfradragene for pensionister for kalenderåret 1980 og om ændring af sømandsskatteloven.

(Lovforslag nr. L 25. Fremsat 15/11 79. Første behandling 21/11 79. Betænkning 16/12 79).

Der var stillet 8 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Camre (S):

Jeg skal på socialdemokratiets vegne opfordre til, at vi stemmer de af oppositionen stillede ændringsforslag til dette lovforslag ned, således at lovforslaget gennemføres i den form, hvori det er fremsat fra regeringens side. Det udskrivningslovforslag, vi her har foran os, har været grundlag for udskrivning af hoved- og bikort til hele landets befolkning. Det vil sige, at der administrativt vil være ganske vidtrækkende konsekvenser, hvis vi på indeværende tidspunkt begynder at ændre deri, og der vil også være ganske betydelige økonomiske konsekvenser, derved at vi svækker statsfinanserne med et beløb i størrelsesordenen 640 mill. kr.

Jeg skal på den socialdemokratiske gruppes vegne som sagt indstille, at man stemmer imod de ændringsforslag, som oppositionen har stillet.

Ellemann-Jensen (V):

Jeg skal opfordre til, at man i overensstemmelse med de løfter, der er afgivet i en lind strøm siden sommeren i år, sørger for, at den midlertidige forhøjelse af personfradraget